

รายงานนวัตกรรมการเรียนรู้

การพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์เชิงประวัติศาสตร์
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑
โดยใช้แบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์เชิงประวัติศาสตร์
๑S๒C

(ปีการศึกษา ๒๕๖๗)

นางสาวอภิญญา โตมาชา
ตำแหน่ง ครู ไข่มณีวิทย์ฐานะ

คำนำ

รายงานนวัตกรรม เรื่องการพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์เชิงประวัติศาสตร์ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ โดยใช้แบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์เชิงประวัติศาสตร์ ๑S๒C จัดทำขึ้นเพื่อพัฒนาสมรรถนะผู้เรียน และขับเคลื่อนการเป็นพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาของจังหวัดอุบลราชธานี โดยมุ่งเน้นให้นักเรียนเป็นผู้ลงมือปฏิบัติ สร้างความรู้ให้เกิดขึ้นในตนเอง ผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีครูผู้สอนเป็นผู้แนะนำ กระตุ้น หรืออำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ขึ้น โดยกระบวนการคิดขั้นสูง ทำให้การเรียนรู้เกิดผลอย่างยั่งยืนและสามารถนำไปใช้ในสถานการณ์อื่น ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ผู้จัดทำหวังว่า รายงานการพัฒนานวัตกรรมเล่มนี้จะเป็นประโยชน์กับผู้อ่าน หากมีข้อเสนอแนะหรือข้อผิดพลาดประการใด ผู้จัดทำขออภัยมา ณ ที่นี้ด้วย

อภิญา โตมาชา

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
ชื่อนวัตกรรม	๑
ผู้จัดทำ	๑
ระยะเวลาในการดำเนินการพัฒนานวัตกรรม	๑
ที่มาและความสำคัญ	๑
วัตถุประสงค์	๒
กลุ่มเป้าหมาย	๓
เครื่องมือที่ใช้	๓
กระบวนการพัฒนานวัตกรรม	๓
แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง	๔
กระบวนการนำนวัตกรรมไปใช้	๕
บทเรียนที่ได้รับ	๕
เงื่อนไขความสำเร็จ	๕
ภาพกิจกรรม	๖
ภาคผนวก	ค

รายงานนวัตกรรม

๑. ชื่อนวัตกรรมการเรียนรู้ การพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์เชิงประวัติศาสตร์ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ โดย แบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์เชิงประวัติศาสตร์ ๑S๒C
๒. ผู้จัดทำนวัตกรรม นางสาวอภิญญา โตมาซา ตำแหน่ง ครู ไม่มีวิทยฐานะ
ประเภทของนวัตกรรม การจัดการเรียนรู้
๓. ระยะเวลาดำเนินการ ภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๗แนวทางการคิดค้นนวัตกรรม
๔. หลักการและเหตุผล ความเป็นมา

ปัจจุบันเป็นยุคของข้อมูลข่าวสารและการเปลี่ยนแปลง ด้วยความก้าวหน้าของเทคโนโลยีสารสนเทศ การสื่อสารไร้พรมแดน การเข้าถึงแหล่งข้อมูลสามารถทำได้ทุกที่ทุกเวลา ผลกระทบจาก ยุคโลกาภิวัตน์นี้ส่งผลให้ ผู้เรียนจำเป็นต้องมีความสามารถในการเรียนรู้ได้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องและเป็นผู้แสวงหาความรู้อยู่ตลอดเวลา ประกอบการมีองค์ความรู้ใหม่เกิดขึ้นมากมายทุกวินาทีทำให้ เนื้อหาวิชามีมากเกินไปที่จะเรียนรู้จากในห้องเรียน ได้หมด ซึ่งการสอนแบบเดิมด้วยการ “พูด บอก เล่า” ไม่สามารถจะพัฒนาให้ผู้เรียนให้นำ ความรู้ที่ได้จากการ เรียนในชั้นเรียนไปปฏิบัติได้ดี ดังนั้น ครูจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนวิธีการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับการ เปลี่ยนแปลงของสังคม เทคโนโลยี และการเรียนรู้ของนักเรียน จากผู้สอนคือผู้ถ่ายทอด ปรับเปลี่ยนบทบาทเป็นผู้ ชี้แนะวิธีการค้นคว้าหา ความรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้สามารถแสวงหาความรู้และประยุกต์ใช้ทักษะต่างๆ สร้างความ เข้าใจด้วย ตนเอง จนเกิดเป็นการเรียนรู้อย่างมีความหมาย

แนวคิดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) เป็นการเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติ หรือ การลงมือทำซึ่ง “ความรู้ ” ที่เกิดขึ้นก็เป็นความรู้ที่ได้จากประสบการณ์ กระบวนการในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้เรียนต้องได้มี โอกาสลงมือกระทำมากกว่าการฟังเพียงอย่างเดียว ต้องจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้การเรียนรู้โดยการอ่าน, การเขียน, การโต้ตอบ,และการวิเคราะห์ปัญหา อีกทั้งให้ผู้เรียนได้ใช้กระบวนการคิดขั้นสูง ได้แก่การวิเคราะห์, การสังเคราะห์ , และการประเมินค่า ซึ่งเหมาะสมอย่างยิ่งสำหรับการนำมาปรับใช้ในการจัดการเรียนรู้สาระการเรียนรู้ ประวัติศาสตร์

การจัดการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์ในปัจจุบันได้มุ่งเน้นการจัดการเรียนรู้ที่ใช้ทักษะทางประวัติศาสตร์ ๑S๒C คือ ทักษะการคิดวิเคราะห์เชิงประวัติศาสตร์ได้แก่

Sourcing หมายถึง กระบวนการรวบรวมข้อมูลหลักฐานจากแหล่งต่างๆ

Corroborating หมายถึง กระบวนการประเมินค่าเนื้อหาและข้อมูลที่ปรากฏในหลักฐาน

Contextualizing หมายถึง กระบวนการเปรียบเทียบเนื้อหาและข้อมูลที่ได้จากหลักฐานนั้นๆ กับ หลักฐาน เอกสาร ข้อมูลแวดล้อมอื่นๆ เพื่อให้ทราบข้อเท็จจริงหรือความจริงทางประวัติศาสตร์ ความเป็นมาของ เหตุการณ์ สาเหตุที่ทำให้เกิดเหตุการณ์ ความเป็นไปของเหตุการณ์ ผลของเหตุการณ์ เป็นต้น

ทั้งนี้โดยนำเอาทักษะทางประวัติศาสตร์ ๑S๒C มาปรับใช้กับวิธีการทางประวัติศาสตร์ ซึ่งหมายถึง ขั้นตอน หรือวิธีการที่นักประวัติศาสตร์หรือผู้ศึกษาทางด้านประวัติศาสตร์ใช้เพื่อการศึกษา ค้นคว้า และเรียบเรียง เหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์จากหลักฐานต่างๆ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีความถูกต้องและ ชัดเจนมากที่สุด

โดยวิธีการทางประวัติศาสตร์ประกอบด้วยขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ ๑ การตั้งประเด็นที่จะศึกษา นับว่าเป็นขั้นตอนแรกของวิธีการทางประวัติศาสตร์ที่ นักประวัติศาสตร์ หรือผู้สนใจทางประวัติศาสตร์มีความสนใจอยากรู้ เหตุการณ์ประวัติศาสตร์ตอนใดตอนหนึ่ง โดยตั้งประเด็นคำถามว่า ศึกษาเรื่องอะไรในช่วงเวลาใด ทำไมจึงต้องศึกษา

ขั้นตอนที่ ๒ สืบค้นและรวบรวมข้อมูล ข้อมูลทางประวัติศาสตร์ คือ หลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่สามารถสอบสวนเข้าไปให้ใกล้เคียงกับความเป็นจริงที่เกิดขึ้นได้ ประกอบด้วยหลักฐานที่ไม่เป็นลายลักษณ์อักษร เช่น โบราณสถาน โบราณวัตถุ คำบอกเล่าของผู้เห็นเหตุการณ์ และหลักฐานที่เป็นลายลักษณ์อักษร เช่น ศิลาจารึก จดหมายเหตุ บันทึกลงและเอกสารต่างๆ ในการสะสม และรวบรวมข้อมูล ต่าง ๆ เหล่านี้ นักประวัติศาสตร์จำเป็นต้องใช้วิจรณ์ญาณของตนสำรวจ เนื่องจากข้อมูลแต่ละประเภทเป็นผลิตภัณฑ์ที่มนุษย์สร้างสรรค์ขึ้นโดยมีจุดประสงค์ที่แตกต่างกัน ดังนั้นต้องค้นหาต้นตอหรือสาเหตุของข้อมูลอย่างลึกซึ้งเท่าที่จะทำได้ เพื่อป้องกันมิให้ข้อเท็จจริงทางประวัติศาสตร์ถูกบิดเบือน

ขั้นตอนที่ ๓ การวิเคราะห์และตีความข้อมูลทางประวัติศาสตร์ โดยการนำข้อมูลที่ได้สืบค้น รวบรวม คัดเลือก และประเมินไว้แล้วนำมาพิจารณาในรายละเอียดทุกด้านซึ่งนักประวัติศาสตร์ต้องใช้เหตุผลเป็นแนวทางในการตีความเพื่อนำไปสู่การค้นพบข้อเท็จจริงทางประวัติศาสตร์ที่ถูกต้อง

ขั้นตอนที่ ๔ การคัดเลือกและประเมินข้อมูล นักประวัติศาสตร์จะต้องนำข้อมูลที่ได้รวบรวมไว้มาคัดเลือก และประเมินเพื่อค้นหาความเกี่ยวข้องสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลกับข้อเท็จจริงทางประวัติศาสตร์ที่ต้องการทราบ

ขั้นตอนที่ ๕ การเรียบเรียงรายงานข้อเท็จจริงทางประวัติศาสตร์ที่ได้รับอันเป็นผลมาจากการวิเคราะห์ และการตีความข้อมูล หรืออธิบายข้อสงสัย เพื่อนำเสนอข้อมูลในลักษณะที่เป็นการตอบ ตลอดจนความรู้ ความคิดใหม่ที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าในรูปแบบการรายงานอย่างมีเหตุผล

จากความสำคัญข้างต้นที่กล่าวมาข้าพเจ้าจึงได้กำหนดสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เพื่อให้นักเรียนได้แสดงออกถึงความรักและความภาคภูมิใจใน ท้องถิ่นบ้านเกิดของตนเอง

สำหรับการจัดการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ได้กำหนดให้มีการสอดแทรก สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น เรื่องประวัติศาสตร์อำเภอเชียงใน เรื่องจำนวน ๘ ชั่วโมง โดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเองผ่านวิธีการทางประวัติศาสตร์ และทักษะการคิดวิเคราะห์เชิงประวัติศาสตร์ ๑S๒C

๕. วัตถุประสงค์ของนวัตกรรม

๑. เพื่อให้นักเรียนมีความเข้าใจเรื่อง ประวัติความเป็นมาของอำเภอเชียงใน สถานที่สำคัญของอำเภอ เชียงใน ประเพณีของอำเภอเชียงใน

๒. เพื่อให้นักเรียนมีทักษะการคิดวิเคราะห์เชิงประวัติศาสตร์ ๑S๒C

๓. เพื่อให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้รายวิชาประวัติศาสตร์ เรื่อง ประวัติความเป็นมาของอำเภอ เชียงใน สถานที่สำคัญของอำเภอเชียงใน ประเพณีของอำเภอเชียงใน

๖. กลุ่มเป้าหมาย นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ จำนวน ๑๗ คน

๖.๑ เป้าหมายเชิงปริมาณ

๖.๑.๑ นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเรื่องประวัติความเป็นมาของอำเภอเมืองใน สถานที่สำคัญของอำเภอเมืองใน ประเพณีของอำเภอเมืองใน ร้อยละ ๘๐

๖.๑.๒ นักเรียนมีทักษะการคิดวิเคราะห์เชิงประวัติศาสตร์ ๑S๒C ร้อยละ ๘๐

๖.๑.๓ นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ รายวิชาประวัติศาสตร์ เรื่อง ประวัติความเป็นมาของอำเภอเมืองใน สถานที่สำคัญของอำเภอเมืองใน ประเพณีของอำเภอเมืองใน ร้อยละ ๘๐

๖.๒ เป้าหมายเชิงคุณภาพ

๖.๒.๑ นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเรื่องประวัติความเป็นมาของอำเภอเมืองใน สถานที่สำคัญของอำเภอเมืองใน ประเพณีของอำเภอเมืองใน ระดับดีขึ้นไป

๖.๒.๒ นักเรียนมีทักษะการคิดวิเคราะห์เชิงประวัติศาสตร์ ๑S๒C ระดับดี

๖.๒.๓ นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ รายวิชาประวัติศาสตร์ เรื่อง ประวัติความเป็นมาของอำเภอเมืองใน สถานที่สำคัญของอำเภอเมืองใน ประเพณีของอำเภอเมืองใน ระดับมาก

๗. เครื่องมือที่ใช้

๑. แบบฝึกทักษะ

ชุดที่ ๑ ประวัติความเป็นมาของอำเภอเมืองใน

ชุดที่ ๒ สถานที่สำคัญของอำเภอเมืองใน

ชุดที่ ๓ ประเพณีของอำเภอเมืองใน

๒. แผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์เชิงประวัติศาสตร์

๓. แบบทดสอบ ชนิดปรนัยเลือกตอบ

๔. แบบประเมินการชนิดมาตราส่วนประมาณค่า ๕ ระดับ

๕. แบบวัดเจตคติชนิดมาตราส่วนประมาณค่า ๕ ระดับ

๘. การออกแบบกระบวนการเรียนรู้

๑. ศึกษาหลักสูตรของโรงเรียน ศึกษาเอกสารประกอบหลักสูตรและวิเคราะห์หลักสูตร

๒. ออกแบบหน่วยการเรียนรู้และจัดทำแผนการเรียนรู้อย่างชัดเจน ซึ่งในแผนการจัดการเรียนรู้ นอกจากจะกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดแล้ว จะกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ครอบคลุมทั้ง ๓ ด้าน คือ ด้านพุทธิพิสัย ด้านจิตพิสัยและด้านทักษะพิสัย

๓. ระบุเทคนิควิธีการวัดและประเมินผลพร้อมเครื่องมือการวัดและประเมินผลไว้อย่างชัดเจน

๔. กำหนดวิธีการวัดและประเมินผลพร้อมเครื่องมือการวัดและประเมินผลไว้อย่างชัดเจน

๕. จากนั้นนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ใช้สื่อ/นวัตกรรมอย่างหลากหลายประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ รวมทั้งออกแบบและสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนรู้ให้ครอบคลุมตามตัวชี้วัดและมาตรฐานการเรียนรู้ทั้งนี้ข้าพเจ้ามีการวัดและประเมินผลในรายวิชาประวัติศาสตร์ คือ การประเมินการปฏิบัติ และการประเมินสภาพจริง โดยการผ่านการทำกิจกรรมกลุ่ม

ของผู้เรียน โดยการวัดและประเมินผลด้วยวิธีการดังกล่าวต้องวัดและประเมินได้ครอบคลุม ครบถ้วนพฤติกรรมของผู้เรียนทั้ง ๓ ด้าน ดังนี้

ด้านพุทธิพิสัย (Cognitive Domain) การประเมินความรู้ในรายวิชาประวัติศาสตร์ เป็นการให้ผู้เรียนได้รับความรู้ ความเข้าใจ ซึ่งความรู้ในเนื้อหาสาระนี้สามารถประเมินได้จากแบบฝึกหัด และชิ้นงานกลุ่ม

ด้านจิตพิสัย (Affective Domain) เป็นการประเมินการแสดงออกของผู้เรียนทั้งหมดตลอดจนการทำงานร่วมกันและคุณลักษณะต่างๆ ซึ่งสามารถประเมินด้วยวิธีการสังเกตพฤติกรรมในห้องเรียน

ด้านทักษะพิสัย (Psychomotor Domain) การประเมินการใช้ทักษะการคิดวิเคราะห์เชิงประวัติศาสตร์ ๑S๒C ผ่านขั้นตอนในการศึกษาเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์ ๕ ขั้นตอน

๙. หลักการแนวคิด ทฤษฎีที่ใช้ในการพัฒนานวัตกรรม

การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active learning)

เป็นกระบวนการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้ ผู้เรียนมีส่วนร่วมในชั้นเรียน สร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูผู้สอนกับผู้เรียน มุ่งให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติ โดยมีครู เป็นผู้อำนวยความสะดวก (Facilitator) สร้างแรงบันดาลใจให้คำปรึกษา ดูแล แนะนำ ทำหน้าที่เป็นโค้ชและ พี่เลี้ยง (Coach & Mentor) แสวงหาเทคนิควิธีการจัดการเรียนรู้ และแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย ให้ผู้เรียน ได้เรียนรู้อย่างมีความหมาย (Meaningful learning) ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ได้ มีความเข้าใจในตนเอง ใช้สติปัญญา คิด วิเคราะห์ สร้างสรรค์ผลงานนวัตกรรมที่บ่งบอกถึงการมีสมรรถนะสำคัญในศตวรรษที่ ๒๑ มีทักษะวิชาการ ทักษะชีวิต และทักษะวิชาชีพ บรรลุเป้าหมายการเรียนรู้ตามระดับช่วงวัย

ลักษณะของการเรียนแบบ Active Learning

๑. เป็นการพัฒนาศักยภาพการคิดการแก้ปัญหาและการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้
๒. ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดระบบการเรียนรู้และสร้างองค์ความรู้โดยมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันในรูปแบบของความร่วมมือมากกว่าการแข่งขัน
๓. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้สูงสุด
๔. เป็นกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนบูรณาการข้อมูลข่าวสารสารสนเทศสู่ทักษะการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์และประเมินค่า
๕. ผู้เรียนได้เรียนรู้ความมีวินัยในการทำงานร่วมกับผู้อื่น
๖. ความรู้เกิดจากประสบการณ์และการสรุปของผู้เรียน
๗. ผู้สอนเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนเป็นผู้ปฏิบัติด้วยตนเอง

ตัวอย่างวิธีการสอนที่เน้นการเรียนแบบ Active Learning

๑. แบบระดมสมอง (Brainstorming)
๒. แบบเน้นปัญหา/โครงการ/กรณีศึกษา (Problem/Project-based Learning/Case Study)
๓. แบบแสดงบทบาทสมมติ (Role Playing)
๔. แบบแลกเปลี่ยนความคิด (Think – Pair – Share)
๕. แบบสะท้อนความคิด (Student’s Reflection)

๖. แบบตั้งคำถาม (Questioning-based Learning)

๗. แบบใช้เกม (Games-based Learning)

ทักษะการคิดวิเคราะห์เชิงประวัติศาสตร์ ๑S๒C ในการดำเนินการตามขั้นตอนกระบวนการของวิธีการทางประวัติศาสตร์ คือ

ทักษะ S = Sourcing คือกระบวนการในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลประเภทต่างๆ ในขั้นตอนที่ 2 ของวิธีการทางประวัติศาสตร์

ทักษะ C = Corroborating คือกระบวนการในการประเมินคุณค่าของเนื้อหา เมื่อได้ข้อมูลมาจาก ขั้นที่ 2 ในวิธีการทางประวัติศาสตร์ ได้ฝึกให้ผู้เรียนรู้จักการประเมินค่า การแยกแยะข้อมูลประเภทความจริง ข้อเท็จจริง

ทักษะ C = Contextualizing คือกระบวนการเปรียบเทียบเนื้อหาและข้อมูลที่ได้จากหลักฐานประเภทต่างๆ เพื่อให้ทราบถึงข้อเท็จจริงและความจริงของหลักฐานชนิดนั้นๆ โดยสอดแทรกอยู่ในขั้นตอนที่ 3 ของวิธีการทางประวัติศาสตร์

๑๐. กระบวนการนำนวัตกรรมไปใช้

การสร้างองค์ความรู้และพัฒนาทักษะทางประวัติศาสตร์ ๑S๒C ในการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้สูงสุด ได้เน้นให้ผู้เรียนมีบทบาทสำคัญในการเรียนรู้ โดยจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติการทดลองด้วยตนเอง มีการใช้กระบวนการทางสติปัญญา และมีส่วนร่วมในการเรียนทั้งร่างกาย สติปัญญา อารมณ์และสังคมพร้อมทั้งเน้นกระบวนการกลุ่ม ในการค้นคว้าและสร้างองค์ความรู้ด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์

๑๒. บทเรียนที่ได้รับ

นวัตกรรมการเรียนการสอน เรื่องการพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์เชิงประวัติศาสตร์ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ เป็นการจัดการเรียนรู้โดยการนำกระบวนการทางประวัติศาสตร์มาจัดการเรียนรู้ ตามกระบวนการ๑S๒C คือ

Sourcing หมายถึง กระบวนการรวบรวมข้อมูลหลักฐานจากแหล่งต่างๆ

Corroborating หมายถึง กระบวนการประเมินค่าเนื้อหาและข้อมูลที่ปรากฏในหลักฐาน

Contextualizing หมายถึง กระบวนการเปรียบเทียบเนื้อหาและข้อมูลที่ได้จากหลักฐานนั้นๆ กับหลักฐาน เอกสาร ข้อมูลแวดล้อมอื่นๆ เพื่อให้ทราบข้อเท็จจริงหรือความจริงทางประวัติศาสตร์ ความเป็นมาของเหตุการณ์ สาเหตุที่ทำให้เกิดเหตุการณ์ ความเป็นไปของเหตุการณ์ ผลของเหตุการณ์ ซึ่งทำให้นักเรียนมีความเข้าใจ มีทักษะการคิดวิเคราะห์เชิงประวัติศาสตร์ มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้รายวิชาประวัติศาสตร์มากขึ้น

๑๓. เงื่อนไขความสำเร็จ

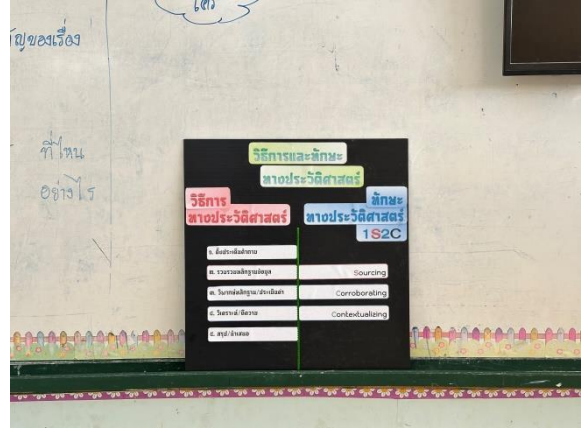
๑. การจัดการเรียนการสอน Active learning โดยใช้ทักษะทางประวัติศาสตร์ ๑S๒C ในการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้สูงสุด มีการวางแผนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ ทำให้เกิด ประสิทธิภาพในการสร้างองค์ความรู้ของผู้เรียน

๒. ผู้สอนและผู้เรียนกล้าที่จะก้าวข้ามขีดจำกัดของตนเอง กล้าคิด กล้าลงมือทำ หวังผลเพื่อพัฒนาตนเอง ให้เต็มศักยภาพ เรียนรู้ร่วมกัน

๓. ผู้บริหารและคณะครูให้ความเห็นชอบและให้การสนับสนุนการดำเนินกิจกรรม มีวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดกิจกรรมอย่างเพียงพอ

๔. มีผู้เชี่ยวชาญ (ศึกษานิเทศก์ประจำเครือข่าย) ให้ความช่วยเหลือชี้แนะ

๑๔. ภาพกิจกรรม

ภาคผนวก

แผนการจัดการเรียนรู้

การพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์เชิงประวัติศาสตร์ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

โดย แบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์เชิงประวัติศาสตร์ ๑S๒C

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

รายวิชาประวัติศาสตร์ รหัสวิชา ส21102

ภาคเรียนที่ ๒

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ ประวัติความเป็นมาของอำเภอเชียงใน

เวลา ๑ ชั่วโมง

ครูผู้สอน นางสาวอภิญญา โตมาชา

โรงเรียนบ้านนาแก้วประชาสรรค์

สอนวันที่.....๑๕.....เดือน ธันวาคม.....พ.ศ. ๒๕๖๗

๑. สาระสำคัญ

อำเภอเชียงในเป็นอำเภอหนึ่งของจังหวัดอุบลราชธานี เป็นจุดกำเนิดของสมญานามเมืองนักปราชญ์ ในสมัยพระอริยวงศาจารย์ ญาณวิมล อุบลคณาภิบาล สังฆปาโมกข์(สื่อย ป.ธ.๓) เจ้าคุณรูปแรกของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัวเป็นต้นมา และอำเภอเชียงในยังเป็นที่ตั้งชุมชนชาวกุลา (ไทยใหญ่) ที่อพยพมาตั้งถิ่นฐานที่บ้านโนนใหญ่ ตำบลก่อเอ้ จนเกิดเป็นชุมชนขนาดใหญ่ที่สุดของชาวกุลาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ การเรียนรู้ประวัติความเป็นมาของอำเภอเชียงในจะทำให้เกิดความรู้สึกในบ้่านเกิด

๒. มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด

มาตรฐานการเรียนรู้

ส ๔.๑ เข้าใจความหมาย ความสำคัญและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่างๆ อย่างเป็นระบบ

ตัวชี้วัด

ส ๔.๑ ม. ๑/๓ นำวิธีการทางประวัติศาสตร์มาใช้ศึกษาเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์

๓. สาระการเรียนรู้

- ประวัติความเป็นมาของอำเภอเชียงใน
- สถานที่สำคัญของอำเภอเชียงใน
- ประเพณีสำคัญของอำเภอเชียงใน

๔. จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. บอกประวัติความเป็นมาของอำเภอเชียงในได้ (K)
๒. ใช้ทักษะการคิดวิเคราะห์เชิงประวัติศาสตร์เกี่ยวกับอำเภอเชียงในได้ (P)
๓. มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้รายวิชาประวัติศาสตร์ เรื่อง ประวัติความเป็นมาของอำเภอเชียงใน และเกิดความรู้สึกในถิ่นฐานบ้านเกิดของตนเอง (A)

๕. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๑. ความสามารถในการสื่อสาร
๒. ความสามารถในการคิดขั้นสูง
๓. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๑. ใฝ่เรียนรู้
๒. มุ่งมั่นในการทำงาน
๓. รักความเป็นไทย

๗. อัตลักษณ์อุบลราชธานี

ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น

๘. กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

กิจกรรมการเรียนรู้

๑. ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

กำหนดหัวเรื่องที่จะศึกษาเรียนรู้ ประวัติศาสตร์อำเภอเชียงใน

๑. นักเรียนร่วมกันอ่าน คำขวัญอำเภอเชียงใน”

“เชียงในหนองธรรมชาติ	ธรรมาสันสิงห์งามเด่น
สุขสงบเย็นบึงเขาหลวง	เลอสรวงลำน้ำชี
ไหมมัดหมี่ภูมิปัญญา	ปางประชาพาไผ่ธรรม
งามล้ำพระใหญ่	พุทธสถานศูนย์รวมใจเกิดไถ่องราชันย์”

๒. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นกระบวนการคิด

- ครูถามนักเรียนว่า นักเรียนรู้จักสถานที่ใดบ้าง
- ครูทบทวนว่า ข้อความนี้คือ คำขวัญของอำเภอเชียงใน
- ครูถามเพิ่มเติมว่า จากคำขวัญนี้ นักเรียนรู้จักอะไรบ้างในอำเภอเชียงใน

๒. ขั้นพัฒนาการเรียนรู้

๔. ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น ๔ กลุ่มตามกลุ่มเดิม ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันศึกษาประวัติความเป็นมาของอำเภอเชียงในโดยแบ่งออกเป็นหัวข้อเรื่องต่อไปนี้

ประวัติความเป็นมาของอำเภอเชียงใน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

๑. นักเรียนแต่ละกลุ่มวางแผนการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยอาจแบ่งหน้าที่ในการไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลต่างๆ เช่น

- ศึกษาจากแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียน ประเภทกลุ่มหลักฐานชั้นรอง เช่น ห้องสมุดโรงเรียน ห้องคอมพิวเตอร์

- ศึกษาข้อมูลจากผู้รู้ เช่น การสัมภาษณ์คนเฒ่าคนแก่ในหมู่บ้าน พระสงฆ์ ผู้นำหมู่บ้าน หรือหอสมุดประจำอำเภอ

๒. นักเรียนแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอแนวทางการเก็บรวบรวมข้อมูลของกลุ่ม โดยมีครูและเพื่อนร่วมชั้นเรียน ช่วยแสดงความคิดเห็น ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

การประเมินคุณค่าของหลักฐาน

๑. นักเรียนแต่ละกลุ่มแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันภายในกลุ่ม นำเสนอข้อมูลที่ได้จากการศึกษาตามที่ได้รับมอบหมายให้เพื่อนๆ ในกลุ่มทราบ

๒. นักเรียนและครูร่วมกันสนทนาเรื่องความน่าเชื่อถือของหลักฐานทางประวัติศาสตร์

๓. นักเรียนแต่ละกลุ่มและครูร่วมกันประเมินคุณค่าของหลักฐานที่ได้จากการไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากหลักฐานประเภทต่างๆ ในประเด็นต่อไปนี้

- เป็นหลักฐานชั้นต้นหรือชั้นรอง

- ข้อมูลมีความถูกต้องหรือไม่

- กรณีของหลักฐานชั้นรองประเภทงานเขียน ผู้เขียนมีความน่าเชื่อถือหรือไม่ มีความเที่ยงตรงหรือไม่ โดยครูทำหน้าที่ในการให้คำแนะนำ และเป็นที่ยกย่องให้กับนักเรียนในการประเมินคุณค่าของหลักฐานที่นักเรียนได้มา โดยสอดแทรกทักษะทางประวัติศาสตร์ ๑S๒C ในเรื่องกระบวนการประเมินคุณค่าและการเปรียบเทียบเนื้อหาและข้อมูลที่ได้จากหลักฐานประเภทต่างๆ

๔.๑ การวิเคราะห์ สังเคราะห์ และจัดหมวดหมู่ข้อมูล

นักเรียนแต่ละกลุ่มนำข้อมูลที่ผ่านมาจากการประเมินคุณค่าของหลักฐานมาแล้ว มาแยกประเภทจัดหมวดหมู่ของข้อมูล โดยครูทำหน้าที่ในการให้คำแนะนำ และเป็นที่ยกย่องให้กับนักเรียนแต่ละกลุ่ม โดยครูอาจตั้งคำถามเพื่อไม่ให้นักเรียนหลงประเด็น เช่น

- ข้อมูลที่ได้มาตรงกับหัวเรื่องที่จะศึกษาหรือไม่

- ข้อมูลจากหลักฐานชั้นรองประเภทหนังสือ มีการอ้างอิงแหล่งที่มาของข้อมูลถูกต้องหรือไม่

๔.๒ การเรียบเรียงข้อมูล

๑. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มเขียนรายงานผลการศึกษาแหล่งเรียนรู้ประวัติศาสตร์อำเภอเชิงใน

การนำเสนอข้อมูล

๑. ครูแจกแบบประเมินการนำเสนอผลงาน ให้ทุกกลุ่ม โดยกำหนดให้ทุกกลุ่มมีส่วนร่วมในการประเมินผลการออกมานำเสนอผลการศึกษาข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นของสมาชิกกลุ่มอื่น

๒. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอผลการศึกษาข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น โดยกำหนด

๓. ครูสนทนากับนักเรียนถึงประเด็นปัญหาการดำเนินงาน และความภาคภูมิใจในความสำเร็จจากการดำเนินกิจกรรมศึกษาแหล่งเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ในประเด็นต่อไปนี้

- นักเรียนแต่ละกลุ่มเจอปัญหาใดบ้างในการดำเนินงาน
- เมื่อนักเรียนทำงานเสร็จสมบูรณ์นักเรียนเกิดความภาคภูมิใจในผลงานของตนเองหรือไม่
- นักเรียนอยากนำเสนอ เผยแพร่ผลงานของตนเองให้เพื่อนนักเรียนในโรงเรียนทราบเพื่อให้

นักเรียนในโรงเรียนเกิดความภาคภูมิใจในท้องถิ่นบ้านเกิดของตนเองหรือไม่

๔. ครูอธิบายเชื่อมโยงการเผยแพร่ผลงานของนักเรียนโดยการนำความรู้ที่ได้รับจากทุกคนไปจัดทำหนังสือเล่มเล็ก ชั่วโมงถัดไป

๓. ขั้นสรุป

๑. ครูและนักเรียนร่วมกันเฉลยแบบทดสอบเรื่อง ประวัติความเป็นมาของอำเภอเชิงใน สถานที่สำคัญของอำเภอเชิงใน ประเพณีของอำเภอเชิงใน

๒. นักเรียนและครูร่วมกันสรุปความรู้ที่ได้จากการศึกษาประวัติศาสตร์อำเภอเชิงใน

๙. ภาระงาน/ชิ้นงาน

๑. รายงานผลการศึกษาข้อมูลแหล่งเรียนรู้ประวัติศาสตร์อำเภอเชิงใน

๒. หนังสือเล่มเล็กนำเสนอข้อมูลประวัติศาสตร์อำเภอเชิงใน

๓. แบบทดสอบเรื่อง ประวัติความเป็นมาของอำเภอเชิงใน สถานที่สำคัญของอำเภอเชิงใน ประเพณีของอำเภอเชิงใน

๑๐. สื่อและแหล่งการเรียนรู้

๑. Powerpoint ความรู้เรื่องประวัติอำเภอเชิงใน

๒. ห้องสมุดโรงเรียน

๓. ห้องคอมพิวเตอร์

๔. วิดีโอประวัติอำเภอเชิงใน

๕. ใบความรู้เรื่องอำเภอเชิงใน

๑๑. การวัดประเมินผล

วัตถุประสงค์ของนวัตกรรม	วิธีวัด	เครื่องมือวัด	เกณฑ์
๑. นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเรื่องประวัติความเป็นมาของอำเภอเชิงใน สถานที่สำคัญของอำเภอเชิงใน ประเพณีของอำเภอเชิงใน	การทดสอบ	แบบทดสอบ	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๘๐ หรือ ได้ ๑๒ คะแนนขึ้นไป
๒. นักเรียนมีทักษะการคิดวิเคราะห์เชิงประวัติศาสตร์ ๑S๒C	ประเมินทักษะวิเคราะห์เชิงประวัติศาสตร์ ๑S๒C	แบบประเมินทักษะวิเคราะห์เชิงประวัติศาสตร์ ๑S๒C	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ระดับดีขึ้นไป

วัตถุประสงค์ของนวัตกรรม	วิธีวัด	เครื่องมือวัด	เกณฑ์
๓. นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ รายวิชาประวัติศาสตร์ เรื่อง ประวัติความเป็นมาของอำเภอเชิงइन สถานที่สำคัญของอำเภอเชิงइन ประเพณีของอำเภอเชิงइन	สังเกต พฤติกรรม	แบบสังเกต พฤติกรรม	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ระดับมาก

ความคิดเห็นผู้ตรวจสอบแผนการจัดการเรียนรู้

ข้อเสนอแนะ/ข้อคิดเห็นเพิ่มเติม
<p>ความคิดเห็นของหัวหน้ากลุ่มงานวิชาการ</p> <p>ได้ทำการตรวจแผนการจัดการเรียนรู้ของ นางสาวอภิญญา โตมาชา แล้วมีความคิดเห็นดังนี้</p> <p>๑. คุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้</p> <p>☐ ดีเยี่ยม ☐ ดี ☐ ปานกลาง ☐ พอใช้ ☐ ควรปรับปรุง</p> <p>๒. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้</p> <p>☐ เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมาใช้ในการสอนได้อย่างเหมาะสม</p> <p>☐ ยังไม่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญควรปรับปรุงพัฒนาต่อไป</p> <p>๓. การนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้</p> <p>☐ เหมาะสมนำไปใช้ได้จริง ☐ ควรปรับปรุงก่อนนำไปใช้</p> <p>๔. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p style="text-align: right;">(ลงชื่อ).....</p> <p style="text-align: right;">(นางสาวพรสวรรค์ ฤๅระวรรณ)</p> <p style="text-align: right;">ตำแหน่ง หัวหน้ากลุ่มงานวิชาการ</p> <p style="text-align: right;">...../...../.....</p>
<p>ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p style="text-align: right;">(ลงชื่อ).....</p> <p style="text-align: right;">(นายสุริยัน พึ่งภพ)</p> <p style="text-align: right;">ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านนาแก้วประชาสรรค์</p> <p style="text-align: right;">...../...../.....</p>

บันทึกผลหลังกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

๑. ผลการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน

๑.๑ จำนวนนักเรียนทั้งหมด คน

- ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับดี คน คิดเป็นร้อยละ

- ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับปานกลาง คน คิดเป็นร้อยละ

- ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับปรับปรุง คน คิดเป็นร้อยละ

๑.๒ ผู้เรียนได้รับความรู้ (K)

.....
.....
.....

๑.๓ ผู้เรียนเกิดทักษะกระบวนการ (P)

.....
.....
.....

๑.๔ ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม (A)

.....
.....
.....

๒. ปัญหา / อุปสรรค

.....
.....
.....

๓. ข้อเสนอแนะ / แนวทางแก้ไข

.....
.....
.....

ลงชื่อ.....ครูผู้สอน

(นางสาวอภิญญา โตมาษา)

ตำแหน่ง ครู

...../...../.....

คะแนนผลการทดสอบ Pre-test Post-test
แบบทดสอบเรื่องประวัติศาสตร์อำเภอเขื่องใน
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

ที่	ชื่อ	คะแนน Pre-test คะแนน ๑๐ คะแนน	คะแนน Post-test คะแนน ๑๐ คะแนน
๑	เด็กชายศิริราช คำทา	๔	๖
๒	เด็กชายอภิรักษ์ ชูผล	๔	๖
๓	เด็กชายธราเทพ ใจทน	๒	๕
๔	เด็กชายจักรพันธ์ โกศล	๔	๕
๕	เด็กชายพิพัฒน์ บุญโกศล	๔	๖
๖	เด็กชายธัชชัย พลพวก	๓	๖
๗	เด็กชายกฤษณะ ไชยศรี	๕	๗
๘	เด็กชายวสันต์ บุญอุ้ม	๕	๘
๙	เด็กชายสิรภาพ สีสัน	๒	๕
๑๐	เด็กชายศรายุทธ แสงสุข	๕	๗
๑๑	เด็กหญิงกรรณิการ์ ทองมาก	๕	๗
๑๒	เด็กหญิงวิสุดา โกศล	๕	๘
๑๓	เด็กหญิงกรองทอง จิตรราช	๕	๘
๑๔	เด็กหญิงชนัญชิตา คำทา	๖	๙
๑๕	เด็กหญิงศิริญากร เครือสิงห์	๖	๙
๑๖	เด็กหญิงกัญญณัฐ มางาม	๖	๘
๑๗	เด็กหญิงเยาวลักษณ์ ทองบ่อ	๖	๘

แบบบันทึกการประเมินทักษะเชิงประวัติศาสตร์ ๑S๒C

ที่	ชื่อ	รู้และเข้าใจกระบวนการรวบรวมข้อมูลหลักฐานจากแหล่งต่างๆ		ประเมินค่าเนื้อหาและข้อมูลที่ปรากฏในหลักฐานได้		เปรียบเทียบเนื้อหาและข้อมูลที่ได้จากหลักฐานอื่นๆ กับ	
		ผ่าน	ไม่ผ่าน	ผ่าน	ไม่ผ่าน	ผ่าน	ไม่ผ่าน
๑	เด็กชายศิริราช คำทา	/		/		/	
๒	เด็กชายอภิรักษ์ ชูผล	/		/		/	
๓	เด็กชายธราเทพ ใจทน	/		/		/	
๔	เด็กชายจักรพันธ์ โกศล	/		/		/	
๕	เด็กชายพิพัฒน์ บุญโกศล	/		/		/	
๖	เด็กชายธัชชัย พลพวก	/		/		/	
๗	เด็กชายกฤษณะ ไชยศรี	/		/		/	
๘	เด็กชายวสันต์ บุญอุ้ม	/		/		/	
๙	เด็กชายสิรภพ สีสัน	/		/		/	
๑๐	เด็กชายศรายุทธ แสงสุข	/		/		/	
๑๑	เด็กหญิงกรรณิการ์ ทองมาก	/		/		/	
๑๒	เด็กหญิงวิสุตา โกศล	/		/		/	
๑๓	เด็กหญิงกรองทอง จิตรราช	/		/		/	
๑๔	เด็กหญิงชนัญชิตา คำทา	/		/		/	
๑๕	เด็กหญิงศิริญากร เครือสิงห์	/		/		/	
๑๖	เด็กหญิงกัญญณัฐ มางาม	/		/		/	
๑๗	เด็กหญิงเยาวลักษณ์ ทองบ่อ	/		/		/	

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

นางสาวอภิญญา โตมาษา

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

